

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar

Materia	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar			
Código	P02G120V01205			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	González González, Salvador Guillermo			
Profesorado	González González, Salvador Guillermo Insua Meiras, Francisco			
Correo-e	salva@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución acomodados. Na actualidade espérase que o mestre/a desempeñe un papel de guía, titor/a, mediador/a dos procesos de aprendizaxe; que sexa un investigador activo na aula e moi crítico e reflexivo co seu labor. Esta materia é unha ferramenta esencial que o capacitará para desempeñoo destas funcións.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais

C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto escolar, familiar e social.	A4		C1 C7	D1 D2 D6 D14 D16
Coñecer e aplicar nunha proposta educativa as formulacións actuais baseados na aprendizaxe de competencias.	A2	B2	C5 C16	D1 D6 D11
Identificar e deseñar actuacións educativas na aula para atender a alumnado con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A2 A3	B4 B7	C6	D2 D7 D8 D13 D15
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	A2	B5	C11	D12
Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais.			C13	D2 D8 D9 D12
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación na idade escolar.	A5	B10	C19	D1 D2 D3 D6 D7 D11 D14 D16

Contidos

Tema	
Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar	Contribucións do condutismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Aportacións do procesamento da información A teoría sociocultural de Vygotski. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento A teoría da aprendizaxe significativa de Ausubel. A concepción construtivista da aprendizaxe escolar.

Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade escolar	<p>Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas.</p> <p>O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais.</p> <p>O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuales e relacionales que favorecen a aprendizaxe na escola.</p> <p>O profesor/a: elemento crave da aprendizaxe dos alumnos/as.</p> <p>O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe.</p> <p>Os contidos.</p> <p>Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos.</p>
Procesos e estratexias de aprendizaxe no ámbito escolar	<p>Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia.</p> <p>Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar.</p> <p>Avaliación e mellora das habilidades cognitivas.</p>
Procesos afectivos e motivación académica na idade escolar	<p>Autoconcepto: formación e relación co rendemento académico.</p> <p>Emocións e aprendizaxe escolar.</p> <p>A motivación do estudante e a aprendizaxe escolar. Estrategias motivacionles.</p>
Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na educación primaria	<p>Estilos de ensino e efectividade docente.</p> <p>Relacións profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción.</p> <p>A mediación *instrucional. *Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar.</p>
Contexto familiar, Tics e aprendizaxe escolar	<p>O uso dos Tics e a aprendizaxe escolar.</p> <p>O uso dos Tics e a instrución.</p>
Métodos e procedementos de investigación en Psicoloxía da Educación	<p>Importancia da investigación nesta disciplina.</p> <p>Métodos de investigación</p> <p>Técnicas de investigación</p>

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	14	21	35
Estudos/actividades previos	0	4	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	15	27
Traballos tutelados	12	49	61
Titoría en grupo	7	7	14
Probas de tipo test	2	0	2
Probas de resposta curta	2	0	2
Informes/memorias de prácticas	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudos/actividades previos	Resolución de actividades e traballos na aula e fora dela baixo a dirección do docente
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións idóneas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Traballos tutelados	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto na aula como fora dela, baixo a dirección do docente
Titoría en grupo	Entrevistas que os grupos manteñen co docente para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia.

Resolución de problemas e/ou exercicios Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballos tutelados	Informes e exposicións de actividades, resolución de casos correspondentes a metodoloxía de traballos tutelados realizados na aula e fóra da mesma	15	B2 B4 B5 B7 B10	C13 C19	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16
Probas de tipo test	Preguntas con diferentes opcións de resposta	35		C1 C7 C11	D1 D3 D7 D14 D16
Probas de resposta curta	Preguntas sobre contidos específicos e claves da materia	15		C1 C7 C11	D1 D3 D7 D14 D16
Informes/memorias de prácticas	Informes e defensa das prácticas desenvolvidas coa metodoloxía de prácticas de laboratorio	35	B2 B4 B5	C1 C5 C6 C7 C13 C16 C19	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada proba ou actividades obxecto de avaliación como mínimo un 50% da cualificación nese apartado. Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continuada e o traballo en grupo *tutorizado polo docente realizará unha proba dos contidos teóricos da materia que suporá o 60% da nota final e outra dos contidos prácticos que valerá o 40%. Para superar a materia será preciso que o estudante obteña en cada unha das partes (teoría e práctica) un 50% da cualificación establecida para cada apartado.

Bibliografía. Fontes de información

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A. (2002). *Manual de Psicología de la Educación* Madrid: Pirámide.
 Navarro, J.I. y Martín, C. (Coord.) (2010). *Psicología de la educación para docentes*. Madrid: Pirámide.

Complementaria

Arranz, E. (coord.) (2004). *Familia y desarrollo psicológico*. Madrid: PEARSON PRENTICE HALL.

Beltrán, J. y Bueno, J.A. (1995). *Psicología de la Educación*. Barcelona: Boixareu Universitaria.

Bisquerra, R. (2009). *Actividades para el desarrollo de inteligencia emocional en los niños*. Barcelona: Parramon.

- Coll, C. (Coord.) (1998). *Psicología de la Educación*. Barcelona: Eduoc.
- Coll, C., Palacios, J. y Marchesi, A. (Comps.) (2001). *Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la Educación Escolar* (2ª ed.). Madrid: Alianza Editorial.
- González, E. y Bueno, J.A. (Coord.) (2004). *Psicología de la educación y del desarrollo en la edad escolar*. Madrid: Editorial CCS.
- González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. y Valle, A. (2002). *Manual de Psicología de la educación*. Madrid: Pirámide.
- Martín, C. (Coord.) (1999). *Psicología del desarrollo y de la educación en edad escolar*. Valladolid: ÁMBITO.
- Pozo, J.I. (1996). *Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje*. Madrid: Alianza
- Pujolàs, P. (outubro, 2009). *Aprendizaje cooperativo y educación inclusiva: una forma práctica de aprender juntos alumnos diferentes*. Ponencia na VI Jornadas de cooperación educativa con iberoamerica sobre educación especial e inclusión educativa. Antigua (Guatemala). Recuperado de <http://www.mecd.gob.es/dms-static/f4d240d3-55ad-474f-abd7-dca54643c925/2009-ponencia-jornadas-antiguas-pere-pdf.pdf>
- Sampascual, G. (2001). *Psicología de la Educación*. Madrid: UNED.
- Sprinthall, N.A., Sprinthall, R.C. y Oja, S.H. (1996). *Psicología de la Educación* (6ª ed.). Madrid: McGraw-Hill.
- Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (Coord.) (2008). *Psicología de la educación y del desarrollo para profesores*. Madrid: Pirámide.

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/P02G120V01204

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos/P02G120V01103
